

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Ondřeje Mrákoty a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **V. T. H. D.**, zastoupená Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 11. 2017, č. j. 30 A 114/2016 - 53, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 7. 6. 2016, č. j. MV-60607-7/SO-2016, žalovaná zamítla odvolání žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 23. 2. 2016, č. j. OAM-29017-21/DP-2015, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatelky o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání – osoba samostatně výdělečně činná dle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 2, 3 ve spojení s § 37 odst. 2 písm. b) a v návaznosti na § 56 odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v relevantním znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Důvodem pro zamítnutí žádosti bylo dle správních orgánů zejména to, že stěžovatelka deklarovala účelově vytvořeným platebním výměrem daleko vyšší příjem, než kterého v roce 2014 fakticky mohla dosáhnout. Žádost stěžovatelky tak byla zamítnuta, neboť údaje uváděné a doložené stěžovatelkou neodpovídaly skutečnosti.

[2] Stěžovatelka napadla rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 8. 11. 2017, č. j. 30 A 114/2016 - 53, zamítl.

[3] Stěžovatelka současně s podáním žaloby požádala, aby jí byl přiznán odkladný účinek. Tomuto návrhu krajský soud vyhověl a usnesením ze dne 22. 8. 2016, č. j. 30 A 114/2016 - 30, žalobě odkladný účinek přiznal.

[4] Rozsudek krajského soudu následně stěžovatelka napadla kasační stížností. Zároveň navrhla, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[5] V návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že na území České republiky žije již 11 let a má zde vytvořeno stabilní podnikatelské zázemí. Neproloužení pobytu by pro ni znamenalo nepřiměřený zásah, neboť by přišla o možnost nadále podnikat a obstarávat si prostředky k obživě sebe i své rodiny. Domnívá se, že by pro ni nucený návrat do země původu představoval nenahraditelnou újmu, jež by byla zjevně nepřiměřená důvodům vydání napadeného rozhodnutí. Dle názoru stěžovatelky přiznáním odkladného účinku nemůže vzniknout jiným osobám jakákoliv újma a jeho přiznání nemůže být ani v rozporu s veřejným zájmem. Nucené opuštění České republiky a ukončení podnikatelské činnosti stěžovatelky by mělo za následek vznik dalších nákladů spojených s jejím vycestováním (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100). Rovněž by dle stěžovatelky bylo zasaženo její právo na spravedlivý proces.

[6] Žalovaná má za to, že pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou splněny podmínky. Připomněla, že přiznání odkladného účinku je mimořádným institutem, který nelze přiznávat paušálně. Stěžovatelka má povinnost tvrdit a prokázat možný vznik újmy, což nebylo splněno. Podle žalované nenastane u stěžovatelky tvrzená újma, neboť do jejího soukromého a rodinného života může zasáhnout až případné vyhoštění (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11). Aplikační praxe jiných soudů, například Městského soudu v Praze, ve vztahu k rušení pobytového oprávnění nepřiznává odkladný účinek; tím spíše by neměl být přiznán při pouhém zamítnutí žádosti o pobytové oprávnění. Vzhledem k okolnostem daného případu nebude v řízení u Nejvyššího správního soudu nařízeno jednání ani doplnění dokazování. Procesní aktivita stěžovatelky byla vyčerpána podáním kasační stížnosti, kterou nadto pravděpodobně sepsal její právní zástupce. Nepřiznáním odkladného účinku tak nebude zasaženo do jejího práva na spravedlivý proces.

[7] Podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných a dokládáných stěžovatelkou a dále skutečností vyplývajících ze soudního spisu a rozhodnutí žalované dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s. jsou naplněny.

pokračování

[10] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelkou, že vzhledem k jejím stávajícím poměrům, jak je vylíčila v návrhu na přiznání odkladného účinku a jak vyplývají ze soudního spisu, by nucené opuštění České republiky pro ni mohlo znamenat značnou újmu. Nejvyšší správní soud má také za to, že pro výkon stěžovatelčina ústavního práva na spravedlivý proces je nezbytné, aby stěžovatelka mohla zůstat na území České republiky do skončení řízení o její kasační stížnosti. Byť je stěžovatelka v tomto řízení v souladu s požadavkem soudního řádu správního zastoupena advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces také právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Nejvyšší správní soud proto spatřuje nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, spojenou s nuceným opuštěním České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti stěžovatelky, především v možné újmě na výkonu jejího práva na spravedlivý proces. Při zajištění tohoto práva přitom nelze spoléhat na možnost vydání krátkodobého víza např. za účelem účasti na jednání soudu, neboť podle § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců bylo dosud rozhodnutí o neudělení víza vyloučeno ze soudního přezkumu (srov. též usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 2. 2016, sp. zn. I. ÚS 2793/15, ve věci, v níž byla zamítnuta žádost cizinky o udělení krátkodobého víza za účelem účasti na jednání odvolacího soudu v řízení, ve kterém vystupovala jako žalobkyně).

[11] Zároveň Nejvyšší správní soud vychází z toho, že pokud by nedošlo k odkladu právních účinků pravomocného rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání - OSVČ do doby meritorního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, je zde reálné nebezpečí, že by byla stěžovatelka skutečně nucena ještě před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu opustit území České republiky.

[12] Je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území České republiky by mohla být stěžovatelka donucena až v souvislosti s rozhodnutím o jejím správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěží lze předpokládat, že stěžovatelka má předejít případné zmiňované újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky a vystavovat se riziku, že jí bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu na území Evropské unie na určitou dobu. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem újmy na straně stěžovatelky.

[13] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku také z hlediska splnění druhého zákonného předpokladu a dospěl k závěru, že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem. Pokud jde o splnění uvedeného předpokladu, vychází zde soud z povahy věci, z obsahu spisového materiálu a z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 - 25, kde dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí

návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 - 131, publ. pod č. 1698/2008 Sb. NSS).“

[14] Nejvyšší správní soud shledal, že přiznání odkladného účinku, tedy umožnění pobytu stěžovatelce na území České republiky do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o její kasační stížnosti, představuje v daném případě proti podstatné újmě, která hrozí stěžovateli, riziko narušení veřejného zájmu jen nízké nebo maximálně mírné intenzity.

[15] Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, neboť s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že v daném případě jsou podmínky § 73 odst. 2 s. ř. s. naplněny. Vzhledem k tomu, že žalobě stěžovatelky proti pravomocnému rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání - OSVČ již byl odkladný účinek přiznán krajským soudem, postačí v tomto případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku krajského soudu, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje také odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalované.

[16] Nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 27. února 2018

Mgr. Ondřej Mrákota
předseda senátu